

Dalykas: etika

Pavadinimas: „Dialogas“

Autoriai: Gintaras Inta, Sigita Šilingaitė

Klasė: 7

RECENZIJĄ

Sigita Šilingaitė ir Gintaras Inta, tęsdami savo parengtų penktos ir šeštos klasių vadovėlių tradiciją, septintos klasės etikos vadovėlyje „Dialogas“ toliau plėtoja ir gilina savęs pažinimo, santykio su kitais, bendruomeniškumo, socialinės atsakomybės ir pilietinio sąmoningumo temas.

Iš septintos klasės mokinių tikimasi brandesnės nagrinėjamų temų refleksijos, todėl išsamiau aptariamos priklausymo grupei, socialinio atsparumo, atsakomybės už bendruomenę ir žmogų supančią aplinką temos. Vadovėlyje toliau gilinami kai kurių filosofijos kryptių pradmenys, plečiamas etikos terminų žodynas ir ugdomas sociokultūrinio konteksto suvokimas.

Struktūra

Vadovėlis suskirstytas į keturis teminius skyrius, atitinkančius etikos dalyko bendrosios ugdymo programos (BUP) kryptis: „Pažinti save“, „Pažinti kitą“, „Aš esu bendruomenės narys“ ir „Žmogus ir gamta“. Kiekvieno skyriaus temos pradedamos įvadiniu tekstu ir pagrindinių sąvokų pristatymu, po kurių pateikiami klausimai ir užduotys. Užduotys atrinktos atitinkamai septintoko ugdymosi lygiui, aiškiai formuluojami jų tikslai. Remiantis vadovėlio struktūra, mokytojui lengviau tiksliai įvardinti pamokos tikslus bei uždavinius ir diferencijuoti veiklas pagal mokinių pasiekimų lygius. Vadovėlis yra patogus mokytojo darbui su klase ir gali būti naudojamas tiek ruošiantis atskiroms pamokoms, tiek planuojant pamokų ciklą. Vadovėlio struktūra taip pat paranki savarankiškam mokinio darbui.

Turinys

Vadovėlio turinys atitinka etikos dalyko bendrosios ugdymo programos (BUP) nuostatas ir kompetencijomis grįsto ugdymo tikslus: ugdomi mokinių socialiniai gebėjimai, empatija, gebėjimai dirbti savarankiškai ir poroje ar grupėje, kritiškai vertinti kultūrinį kontekstą, argumentuoti nuomonę ir reflektuoti idėjas bei patirtis. Daug dėmesio autoriai skiria savivertės, savistabos ir savisaugos temoms.

Turinys perteikiamas pasitelkiant aktyvius mokymosi metodus: kūrybinę ir projektinę veiklą, vaidmenų žaidimus ir kt. Užduotyse integruojami Universalaus dizaino mokymuisi (UDM) principai, leidžiantys keisti užduočių atlikimo formas, mokymosi erdvę ar grupių sudėtį. Skyriuje „Aš esu bendruomenės narys“ mokiniams pateikiama projektinė užduotis – sukurti tinklalaidę. Šiai užduočiai atlikti mokiniai eksperimentuoja ir kuria informacinio, dokumentinio, pramoginio arba edukacinio pobūdžio kūrybinį projektą. Rengdami scenarijų ir pasirinkdami temą bei pašnekovą, jie išskiria pagrindines turinio idėjas, apibrėžia auditoriją ir savarankiškai ieško informacijos šaltinių. Viešojo kalbėjimo įgūdžius mokiniai lavina pristatydami savo darbą klasėje.

Vadovėlio temos atliepia septintos klasės mokinių amžiaus tarpsniui būdingas patirtis. Skyriuose „Pažinti save“ ir „Pažinti kitą“ nagrinėjami emociniai paauglystės išgyvenimai, tokie paaugliams artimi reiškiniai kaip asmenūkių kultūra ar perteklinio skaitmeninio turinio vartojimo („brain rot“) pavojai. Didaktiškai stiprus skyrius „Gamta ir aš“, kuriame aptariamos aplinkosauginės etikos, gyvūnų teisių ir savanorystės temos. Jautriai pateikta empatijos gyvajai gamtai tema. Autoriai skatina mokinius kelti klausimus, kaip brandi visuomenė turėtų reaguoti į klimato kaitos, planetos taršos, biologinės įvairovės nykimo problemas.

Apibendrinimas

Vadovėlis išlaiko 5 ir 6 kl. leidinių struktūrinę logiką, tačiau 7 kl. temos pateiktos konceptualiau, keliami sudėtingesni probleminiai klausimai. Leidinys gali būti naudojamas kaip metodinis orientyras planuojant pamokas pagal Lietuvos bendrosios ugdymo programos (BUP) etikos dalyko nuostatas, kurių centre – pagarba žmogui ir gamtai. Svarbu paminėti, kad leidinys svariai papildytų šiuo metu rinkoje juntamą etikos mokymo priemonių stygių. Atsižvelgiant į turinio nuoseklumą, metodinę struktūrą ir užduočių pobūdį, rekomenduoju Sigitos Šilingaitės ir Gintaro Intos 7 kl. etikos vadovėlį „Dialogas“ kaip tinkamą ugdymo priemonę bendrojo lavinimo mokykloms.

Agota Jatautė
Etikos mokytoja

Vilnius

2026-03-14